

Eftirlaunasjóður FÍA

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2024

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2024

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR	5
Fjárfestingarumhverfi	5
1. FORSENDUR FJÁRFESTINGARSTEFNU	7
1.1 Umfjöllun um réttindakerfi	7
1.2 Siðferðileg viðmið og hluthafastefna	7
2. TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN	8
2.1 Áætlað framtíðargreiðsluflæði	8
2.2 Áhrif lífeyrisbyrðar	10
2.3 Aldurssamsetning sjóðsins	11
2.4 Núverandi eignasamsetning	12
3. MAT Á ÁHÆTTU FJÁRFESTINGARSTEFNU	13
3.1 Viðhorf stjórnar til áhættu	13
3.2 Markmið og viðmið um áhættu og ávöxtun.....	13
4. FJÁRFESTINGARSTEFNA	15
4.1 Stefna um eignasamsetningu	15
4.2 Fjárfestingarákvarðanir	15
4.3 Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA.....	16
5. ÖNNUR ATRÍÐI	17
5.1 Markmið um seljanleika og lausafé	17
5.2 Viðmiðunarvísitala.....	17
5.3 Afleiður	18
5.4 Hámarksfjárfesting í fjármálagerningum og innlánnum útgefnum af sama aðila	18
5.5 Hámarksfjárfesting í hlutfé einstakra fyrirtækja.....	18
5.6 Hámarkshlutdeild í hlutum og hlutdeildarskírteinum	18
5.7 Hámarksfjárfesting í verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum	18
5.8 Fjárfesting í hlutdeildarskírteinum og hlutum verðbréfa- og fjárfestingarsjóða	18
5.9 Fasteignaveðtryggð skuldabréf	18
5.10 Hlutfall fjárfestingar í fyrirtækjum sem sinna eingöngu þjónustuverkefnum....	18
5.11 Hlutfall eigna í virkri stýringu.....	18
5.12 Markmið um meðallíftíma og verðtryggingarhlutfall innlendra skuldabréfa....	19
5.13 Markmið um gjaldmiðlasamsetningu.....	19
5.14 Markmið um atvinnugreinaskiptingu	19
5.15 Fjárfesting í fasteignum	19
5.16 Fjárfestingar í verðbréfum á markaðstorgi fjármálagerninga	19
5.17 Meiri háttar eða óvenjuleg viðskipti.....	19
UNDIRRITUN STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA	21
FYLGISKJAL	23
STEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR	24

FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA 2023

INNGANGUR

Fjárfestingarumhverfi

Efnahagshorfur

Viðspyrna íslenska hagkerfisins eftir efnahagsleg áföll síðustu ára hefur verið öflug en vegferðinni er ekki alveg lokið þó hún sé langt komin. Dreigið hefur úr vexti efnahagssumsvifa undanfarið og verðbólga er komin í lækkunarfasa þó hún sé enn í háum gildum. Jafnframt ríkir mikil spenna á vinnumarkaði og óvissa um kjarasamninga fram undan er yfirvofandi.

Endurkoma ferðaþjónustunnar, sem er stærsta útflutningsstoð okkar Íslendinga, spilar lykilhlutverk fyrir íslenskt efnahagslíf en spár greiningaraðila gera ráð fyrir að fjöldi ferðamanna sem sækja landið heim muni ná nýjum hágildum árið 2025. Atvinnuleysi er í sögulega lágum gildum en skortur á vinnumarkaði hefur verið viðvarandi um nokkurt skeið. Af þeim sökum hefur töluverð fólksfjölgun átt sér stað og útlit er fyrir að sú þróun haldi áfram næstu árin. Einkaneysla hefur verið mjög sterk allt frá upphafi heimsfaraldursins en nú eru komnar fram vísbendingar um að farið sé að hægja á vextinum. Fjölgun á vinnumarkaði styður aftur á móti við einkaneyslu. Það eru því margir kraftar sem vinna í ólíkar áttir um þessar mundir. Þrátt fyrir það eru hagvaxtarhorfur til næstu ára heldur góðar og sér í lagi í samanburði við helstu viðskiptalönd Íslands.

Barátta við ofris verðlags er ein helsta áskorun sem seðlabankar um allan heim standa frammi fyrir og Seðlabanki Íslands (SÍ) er ekki undanskilinn. Verðbólga hefur verið yfir vikið í nokkurn tíma og reynst töluvert þrálátari en væntingar voru um. Hækkandi íbúðaverð hefur verið drifkraftur verðbólgu síðustu misseri en undanfarna mánuði hefur framlag húsnæðisliðar í vísitölu neysluverðs gefið eftir. Á móti vega erlendar verðhækkningar en einna helst innlendar verðhækkningar og óvissa um launaþróun sökum kjarasamningsviðræðna sem hefjast á næstu mánuðum.

Peningastefnunefnd SÍ hefur staðið í ströngu við að ná niður verðbólgu en nefndin hækkaði stýrivexti 14 skipti í röð frá maí 2021 – október 2023. Það virðist þó sem svo að aðgerðir Seðlabankans til þess að stemma stigu við hækkandi verðlagi séu farnar að skila árangri. Ákvörðun nefndarinnar um að halda vöxtum óbreyttum við síðustu vaxtaákvörðun og brjóta þar með um 29 mánaða samfellt hækkunarferli er gott merki um slíkt. Afar líklegt er að vaxtahækkunarferli fari senn að líða undir lok en þó eru væntingar um að vextir verði áfram heldur háir næstu árin. Helsti óvissuþáttur á þessum tímapunkti er hve langan tíma tekur að ná verðbólguþingi niður í markmið Seðlabankans.

Hlutabréfamarkaður

Það sem af er ári hefur skilið nokkuð á milli ávöxtunar innlendra og erlendra hlutabréfamarkaða. Þannig hefur Úrvalsvísitala Kauphallar Íslands lækkað um 15,3% á fyrstu tíu mánuðum ársins en til samanburðar hefur heimsvísitala hlutabréfa hækkað um 4,3% á sama tímabili um reiknað í íslenskar krónur. Íslenski markaðurinn fylgdi þeim erlenda framan af ári en á vormánuðum skildi þar á milli. Orsakaðist það af neikvæðum fréttum af stærstu félögunum á íslenska hlutabréfamarkaðnum. Þrátt fyrir að íslenski hlutabréfamarkaðurinn hafi stigið lokaskrefið inn í erlendar jaðarmarkaðsvísitölur (e. Frontier) þá hefur áhugi erlendra fjárfesta ekki vaxið eins og vonir stóðu til.

Vaxtahækkningar Seðlabanka um heim allan vega þungt í eftirspurn og hafa áhrif á eignaverð á mörkuðum. Fjárfestingarumhverfið breytist með hækkandi vaxtastigi sem verður alla jafnan til þess að eftirspurn eftir áhættusamari fjárfestingakostum minnkar. Þetta hefur haft áhrif á flæðið í eignaflokknum á Íslandi annars

vegar hafa fjárfestar verið á hliðarlínunni í þessu háa vaxtastigi og hins vegar hafa erlendingar fjárfestar verið að minnka stöður sínar í skráðum hlutabréfum.

Ávöxtun á erlendum hlutabréfamörkuðum hefur verið drifin áfram af fáum stórum tæknifélögum (e. The Magnificent Seven, Apple, Alphabet, Tesla, Nvidia, Microsoft, Meta og Amazon.) í kjölfar væntinga um vöxt samhlíða þróunar og aukinnar notkunar á gervigreind. Það getur verið áhyggjuefni um skýran viðsnúning ef hækkun vísitölu er drifin áfram af fáum félögum frekar en almennum jákvæðum skilyrðum á markaði.

Óvissa vegna stríðsátaka hefur reynst viðvarandi og getur valdið hækkunarþrýsting á orkuverð sem aftur eykur óvissu um verðbólgu og vaxtastig horft fram á við.

Skuldabréfamarkaður

Seðlabanki Íslands hefur staðið í vaxtahækkunarferli frá vormánuðum 2021 en nú virðist loks sjá fyrir endann á hækkunarferlinu. Vextir standa nú í 9,25% eftir að hafa hækkað um 3,25 prósentustig á árinu 2023. Hækkun stýrivaxta leiðir til hækkanandi ávöxtunarkröfu á skuldabréfamörkuðum en hækkunin hefur náð til allra tímalengda, þó heldur meiri á styttri endanum, bæði óverðtryggðra og verðtryggðra bréfa. Stytttri endi óverðtryggðra ríkisbréfa hefur sem dæmi hækkað um 300 punkta (RIKB 24 0415 úr 6,88% í 9,88%) á meðan lengsti endinn hefur hækkað um 90 punkta (RIKB 42 0217 úr 6,11% í 7,01%). Stytttri endi verðtryggðra ríkisbréfa hefur hækkað um 147 punkta (RIKS 26 0216 úr 1,88% í 3,35%) á meðan lengsti endinn hefur hækkað um 85 punkta (RIKS 37 0115 úr 1,86% í 2,67%). Fyrstu tíu mánuði ársins hafa því báðir vaxtaferlar ríkisskuldabréfa hliðrast upp en brattinn orðið töluvert meiri með tilheyrandi neikvæðum áhrifum á ávöxtun þeirra. Vaxtaferlar ríkisskuldabréfa á markaði eru því niðurhallandi og endurspegla væntingar um að vaxtahækkunarferli SÍ sé lokið eða nær lokið og að bæði nafn- og raunvextir byrji að lækka árið 2024.

Sé horft til óverðtryggðra- og verðtryggðra vaxtaferla má sjá að verðbólguvæntingar til meðallangs tíma (2026) eru í kringum 5,6%, til lengri tíma (2030) í kringum 4,4% og til langs tíma (2037) í kringum 4,1%.

Raunvextir eru í þessum tímalengdum 3,4% - 2,7%. Það sem þetta þýðir er að fjárfestar geta í dag keypt ríkistryggð bréf með raunvöxtum, sem líklega eru 0,7%-1,4% hærri en jafnvægis raunstýrivextir, sem hlýtur að teljast áhugaverður kostur.

Verðbólguþáttur Seðlabankans er 2,5% en verðbólguálag á markaði er nú 5,6% - 4,1% eftir tímalengd (stutt-langt). Nái Seðlabankinn hraðar tókum á verðbólgu en markaðurinn gerir ráð fyrir og jafnvel niður í markmið á næstu árum, geta fjárfestar náð enn hærri raunávöxtun með því að kaupa óverðtryggð ríkisskuldabréf í staðinn fyrir verðtryggð. Slíkt er að sjálfsögðu óvissu háð enda er raunávöxtun óverðtryggðra skuldabréfa háð framvindu verðbólgu en óhætt er að segja að vaxtahækkanir ársins 2023 hafa gert skuldabréfamarkaðinn allan að mun áhugaverðari fjárfestingakosti en áður.

1. FORSENDUR FJÁRFESTINGARSTEFNU

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins í samræmi við eftirtaldir reglur og innan þeirra marka sem lögin setja.

1. Lífeyrissjóður skal hafa hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi.
2. Lífeyrissjóður skal horfa til aldursamsetningar sjóðfélaga og annarra tryggingafræðilegra þátta sem hafa áhrif á skuldbindingar.
3. Allar fjárfestingar skulu byggðar á viðeigandi greiningu á upplýsingum um öryggi, gæði og lausafjárstöðu með arðsemi safnsins í heild í huga.
4. Lífeyrissjóður skal gæta þess að eignir sjóðsins séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.
5. Lífeyrissjóður skal setja sér siðferðileg viðmið í fjárfestingum.

Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins.

Eignir Eftirlaunasjóðs FÍA skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum, samþykktum Eftirlaunasjóðs FÍA og samkvæmt reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

1.1 UMFJÖLLUN UM RÉTTINDAKERFI

Eftirlaunasjóður FÍA var stofnaður árið 1974 á grunni Lífeyrissjóðs FÍA. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og samkvæmt kjarasamningum Félags íslenskra atvinnuflugmanna (FÍA) og tryggir þau lágmarksréttindi sem þar greinir.

Réttindakerfi sjóðsins var breytt árið 2008. Þá fór sjóðurinn úr því að notast við stigakerfi sem veitir sjóðfélögum jafna réttindaávinnslu út starfsævina í það að notast við aldurstengda réttindaávinnslu þar sem sjóðfélagar vinna sér inn lífeyrisgreiðslur eftir aldri þegar greitt er inn. Aldurstengda réttindaávinnslan fer eftir réttindatöflum sem er að finna í samþykktum sjóðsins. Áunnin geymd lífeyrisréttindi sjóðfélaga þann 31. desember 2008 varðveitast samkvæmt þágildandi réttindareglum.

Skylduáðild er að sjóðnum og hafa þeir einir aðild sem eru félagsmenn í Félagi íslenskra atvinnuflugmanna. Félagsmönnum FÍA ber að greiða 4% af heildarlaunum sínum til sjóðsins á móti 16% framlagi atvinnurekanda eða samtals 20% og mynda þau rétt til samtryggingaverndar samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins. Sjóðfélaga er heimilt að lækka iðgjald til samtryggingaverndar og verja þannig hluta iðgjaldsins til öflunar séreignar í séreignarsjóði að eigin vali.

Samantekt þessi um ákvæði samþykktar sjóðsins er ekki tæmandi og um nánari upplýsingar er vísað í samþykktirnar sjálfar um skilyrði fyrir rétti til töku lífeyris, réttindaákvæði og iðgjaldagreiðslur.

1.2 SIÐFERÐILEG VIÐMIÐ OG HLUTHAFASTEFNA

Eftirlaunasjóður FÍA leggur áherslu á siðferðisleg gildi við fjárfestingarákvarðanir sínar og er meðvitaður um þá staðreynd að þær ákvarðanir hafa áhrif á ólíka hagaðila og samfélagið í heild sinni. Sjóðurinn hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem er að finna í viðauka með fjárfestingarstefnu þessari. Stefnan markar stefnu sjóðsins um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Einnig hefur sjóðurinn sett sér hluthafastefnu sem markar stefnu sjóðsins í stjórnarháttum þar sem hann er hluthafi í félögum sem hann fjárfestir í, stefnan er aðgengileg á vef sjóðsins.

2. TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN

Tryggingafræðileg athugun á stöðu Eftirlaunasjóðs FÍA í árslok 2022 var framkvæmd að beiðni stjórnar í samræmi við 7. gr. samþykktar sjóðsins. Athugunin var gerð í samræmi við ákvæði 24. gr. laga nr. 129/1997, ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

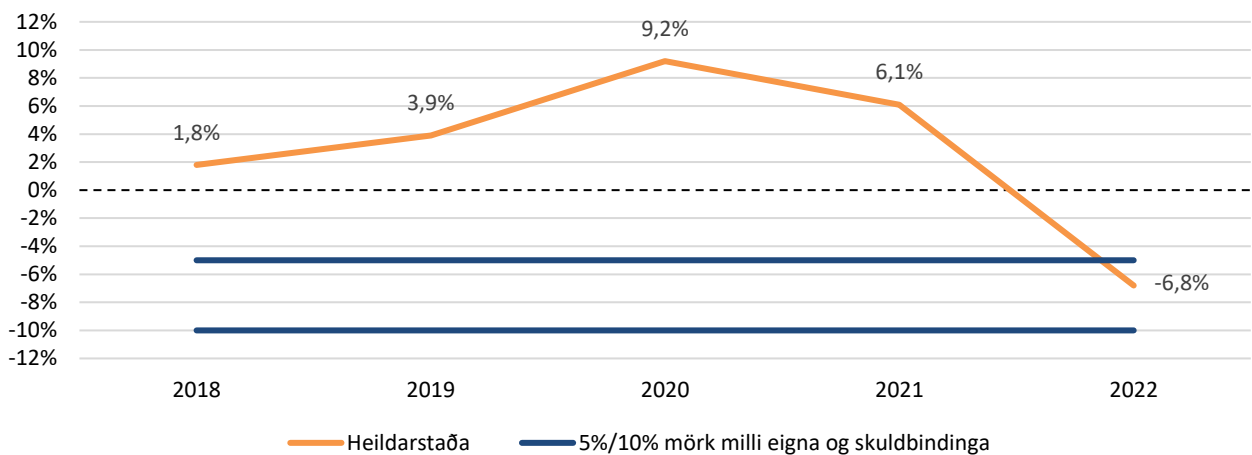
Samkvæmt ákvæðum laga nr. 129/1997 eru skuldbindingar lífeyrissjóða aðeins reiknaðar miðað við þá sem aðild eiga að lífeyrissjóðnum þegar athugun fer fram. Áfallin skuldbinding er reiknuð miðað við réttindi sem sjóðfélagar hafa áunnið sér og framtíðarskuldbinding með því að gera ráð fyrir að allir þeir sjóðfélagar, sem teljast til virkra sjóðfélaga, haldi áfram greiðslu til ellilífeyrisaldurs en engir nýir bætist við.

Tryggingafræðileg athugun sýnir að í árslok 2022 var heildarstaða sjóðsins neikvæð um 5.662 milljónir eða 6,8% af heildarskuldbindingu. Í árslok 2021 var staðan jákvæð um 4.072 milljónir eða 6,1% af skuldbindingunni. Áfallin staða var neikvæð um 5.684 milljónir eða 9,5% af áfallinni skuldbindingu en hún var jákvæð um 6.056 milljónir eða 12,5% af áfallinni skuldbindingu í árslok 2021.

Í lok ársins 2022 samþykkti fjármála- og efnahagsráðherra tillögu Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga um nýjar dánar- og eftirlifendatöflursem byggja á spá um lækandi dánartíðni. Við þessa tryggingafræðilega úttekt ársins 2022 er miðað við þessar nýju töflur í samræmi við ákvörðun stjórnar sjóðsins. Á mynd 1 má sjá þróun tryggingafræðilegrar stöðu sjóðsins síðastliðin fimm ár.

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA

HLUTFALL AF SKULDBINDINGUM

Mynd 1. Þróun tryggingafræðilegrar stöðu sjóðsins síðastliðin fimm ár.

Við tryggingafræðilega athugun ársins 2022 var meðal annars miðað við eftirfarandi forsendur:

- Ávöxtun 3,5% umfram hækkunar vísitölu neysluverðs.
- Íslenskar lífslíkur byggðar á reynslu árána 2014 til 2018 með spá FÍT um lækandi dánartíðni.
- Íslenskar barneigna- og hjúskaparlíkur nema að raunveruleg hjúskaparstaða er notuð hjá lífeyrisþegum.
- Örorkulíkur sem taka mið af reynslu árána 2011 til 2016 hjá íslenskum lífeyrissjóðum.

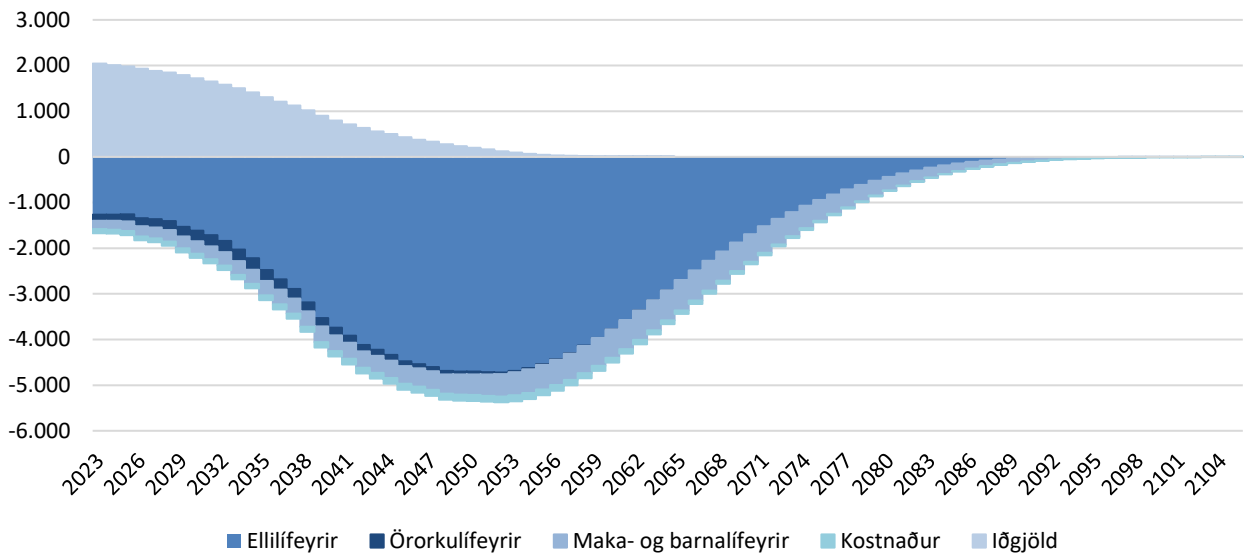
Tryggingafræðileg staða setur ekki frekari skorður við mótun fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997.

2.1 ÁÆTLAÐ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI

Mynd 2 sýnir áætlað framtíðargreiðsluflæði út frá tryggingafræðilegri athugun miðað við sjóðfélaga í árslok 2022. Myndin sýnir um leið niðurstöður tryggingafræðilegrar athugunar í myndrænu formi þar sem útreikningar miðast við sömu forsendur og við tryggingafræðilega athugun sjóðsins þar sem ekki er gert ráð fyrir nýliðun sjóðfélaga.

ÁÆTLAÐ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI (M. KR.)

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2022

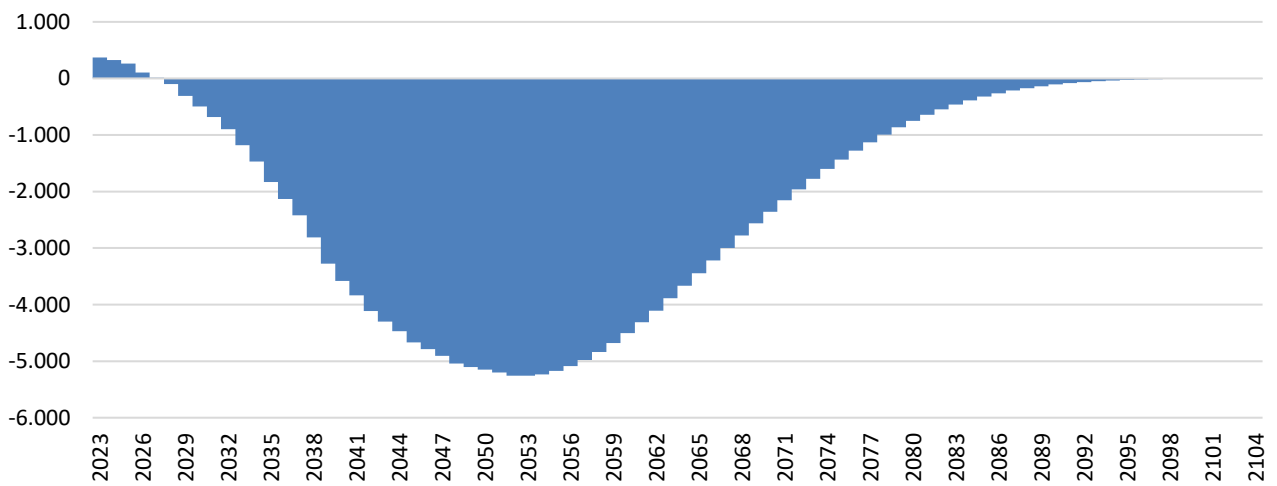

Mynd 2. Áætlað framtíðargreiðsluflæði.

Áætlaðar útgreiðslur verða hærri en áætluð iðgjöld árið 2028 og þá mun, miðað við þessar forsendur, sjóðurinn byrja að ganga á eignir sínar¹. Áætlað nettó framtíðargreiðsluflæði má sjá á mynd 3.

ÁÆTLAÐ NETTÓ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI (M. KR.)

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2022

Mynd 3. Áætlað nettó framtíðargreiðsluflæði.

Framtíðargreiðsluflæði gefur ekki tilefni til þess að takmarka mögulega samsetningu fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997 því væntanlegur fjárfestingartími er tiltölulega langur.

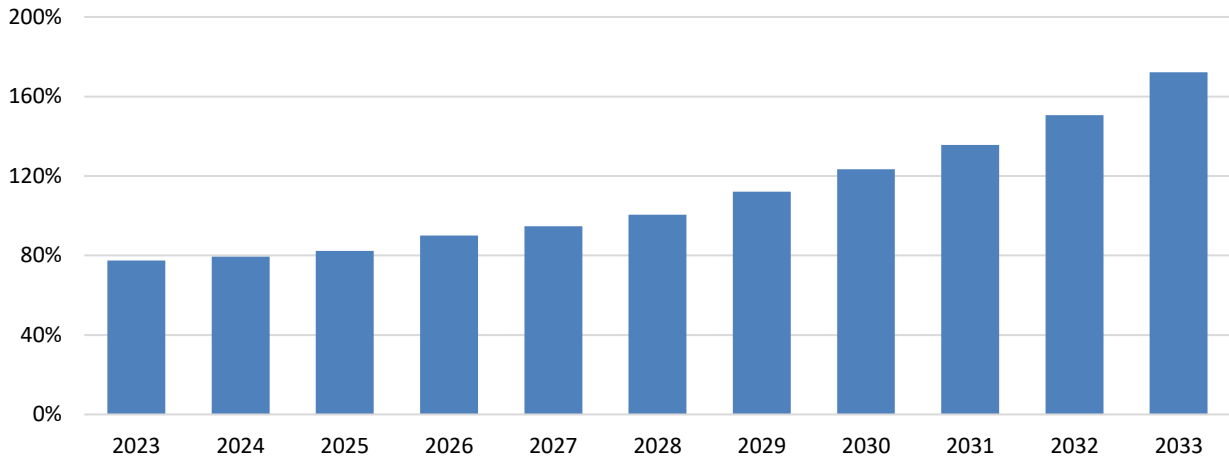
¹ Ekki er gert ráð fyrir nýliðun en gera má ráð fyrir að nýliðun verði hjá sjóðnum á komandi árum og því muni verða lengra þar til sjóðurinn þarf að byrja að ganga á eignir sínar til þess að standa undir áætluðum lífeyrisgreiðslum.

2.2 ÁHRIF LÍFEYRISBYRÐAR

Mynd 4 sýnir áætlaða þróun lífeyrisbyrðar². Eins og sjá má er áætluð lífeyrisbyrði ársins 2023 77,5%. Þegar ekki er tekið tillit til nýliðunar er búist við að lífeyrisbyrði fari vaxandi samhliða hækkandi meðalaldri sjóðfélaga og fjölgun lífeyrisþega. Árið 2028 verða lífeyrisgreiðslur hærri en iðgjaldgreiðslur og sjóðurinn byrjar að ganga á eignir sínar.

ÁÆTLUÐ ÞRÓUN LÍFEYRISBYRÐAR

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2022

Mynd 4. Áætluð þróun lífeyrisbyrðar.

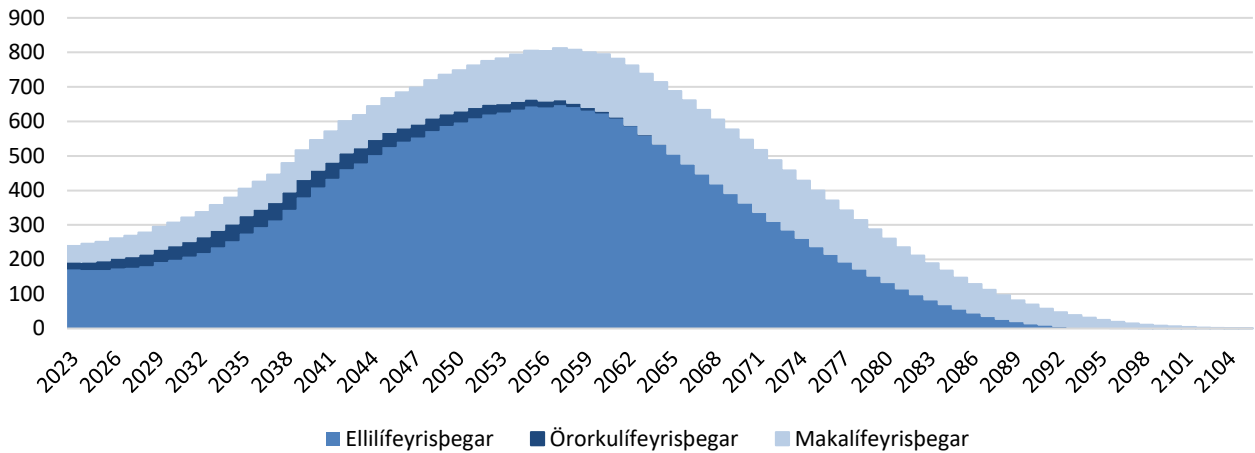
Um fimm ár eru þangað til áætlað er að lífeyrisbyrðin verði komin yfir 100% miðað við forsendur í tryggingafræðilegu mati. Líklegt er að vegna nýrra sjóðfélaga muni líða lengri tími þar til lífeyrisgreiðslur verða hærri en iðgjöld og því gefur áætluð þróun lífeyrisbyrðar ekki tilefni til þess að takmarka mögulega samsetningu fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997.

Á mynd 5 má sjá áætlun um fjölda lífeyrisþega. Ekki er gert ráð fyrir nýliðun í sjóðnum í tryggingafræðilega matinu og því líklegt að vegna nýrra sjóðfélaga muni fjöldi lífeyrisþega ekki dragast svo hratt saman.

² Hlutfall sem sýnir áætlaðar lífeyrisgreiðslur á móti iðgjöldum.

ÁÆTLAÐUR FJÖLDI LÍFEYRISÞEGA

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGIÖR 31.12.2022

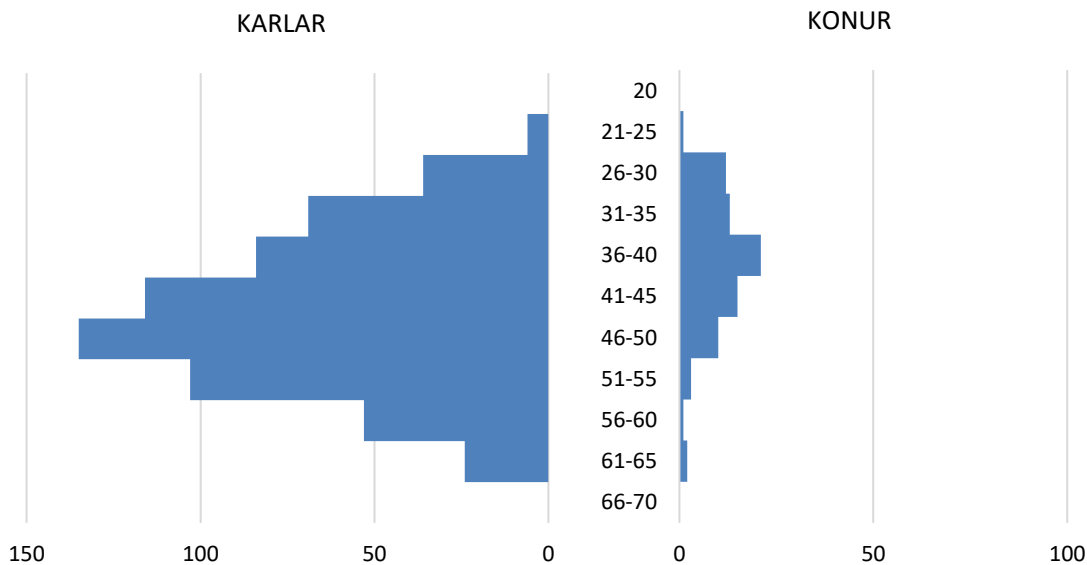
Mynd 5. Áætlaður fjöldi lífeyrisþega.

2.3 ALDURSSAMSETNING SJÓÐSINS

Alls greiddu að meðaltali 629 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu 2022. Iðgjöld námu alls 2.062 milljónum króna og hækkuðu um 38,7% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu 2022 námu 1.311 milljónum króna og hækkuðu um 13,6% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 231 og í árslok 2022 áttu 1.138 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum.

Meðalaldur virkra sjóðfélaga er 45 ár hjá körlum og 39 ár hjá konum. Aldurssamsetning sjóðfélaga setur ekki frekari skorður á fjárfestingarstefnu sjóðsins umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997. Mynd 6 sýnir aldursdreifingu virkra sjóðfélaga á myndrænu formi.

ALDURSDREIFING VIRKRA SJÓÐFÉLAGA

Mynd 6. Aldursdreifing virkra sjóðfélaga.

2.4 NÚVERANDI EIGNASAMSETNING

Núverandi eignasamsetning sjóðsins er í meginatriðum samsvarandi og markmið um eignasamsetningu samkvæmt fjárfestingarstefnu. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

3. MAT Á ÁHÆTTU FJÁRFESTINGARSTEFNU

3.1 VIÐHORF STJÓRNAR TIL ÁHÆTTU

Stjórn sjóðsins gerir sér grein fyrir þeirri áhættu sem fylgir starfsemi sjóðsins og ber ábyrgð á að móta tryggt eftirlitskerfi með henni. Stjórn og framkvæmdastjóri lífeyrissjóðsins skulu stuðla að góðum stjórnarháttum og leggja áherslu á mikilvægi áhættustýringar og innra eftirlits. Stjórn vill tryggja að unnt verði að standa við lífeyrisskuldbindingar sjóðsins að því leyti að líkur á að breyta þurfi réttindum eða iðgjöldum til lágmarkstryggingarverndar séu lágmarkaðar. Tryggingafræðileg staða er því ráðandi þáttur hvað varðar áhættuþol sjóðsins. Viðhorf stjórnar til áhættu endurspeglast í fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett áhættustefnu þar sem vilji stjórnar til áhættutöku lífeyrissjóðsins kemur fram og áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri.

3.2 MARKMIÐ OG VIÐMIÐ UM ÁHÆTTU OG ÁVÖXTUN

Fjárfestingarstefnunni er ætlað að tryggja að eignir sjóðsins séu nægjanlega fjölbreyttar þannig að dregið sé úr líkum á því að áhætta safnist upp við að treyst sé óþarflega mikið á tiltekna eign, útgefanda, fyrirtækjasamsteypu, atvinnugrein eða eignaflokk. Sjá nánar í kafla 5. Jafnframt er horft til áhættu af öllum eignum sjóðsins og áhrifum þeirra á heildaráhættu safnsins, auk samspils áhættu einstakra eigna og eignaflokka við fjárfestingarárvarðanir.

Langtímamarkmið stjórnar lífeyrissjóðsins er að ná hærri raunávöxtun en fæst með því að fjárfesta eingöngu í ríkisskuldabréfum og að flökt, mælt með staðalfrávik, í ávöxtun sé í samræmi við flökt einstakra eignaflokka sjóðsins á hverjum tíma samkvæmt fjárfestingarstefnunni.

Miðað er við að vænt raunávöxtun innlendra ríkisskuldabréfa sé 2,9% og flökt ávöxtunar sé 7,9%. Mat á væntri raunávöxtun innlendra ríkisskuldabréfa tekur mið af ávöxtunarkröfu á verðtrygguð skuldabréfi útgefnu af Ríkissjóði Íslands með lokagjalddaga árið 2033 (RIKS33). Flöktið er mælt sem sögulegt flökt frá byrjun júní 2012 til lok október 2023 á sama bréfi.

Vænt raunávöxtun annarra innlendra skuldabréfa er metin 1,1 prósentustigum hærri en á ríkisskuldabréfum og flöktið 25% herra, eða vænt ávöxtun 4,0% og flökt 9,9%.

Gert er ráð fyrir því að vænt raunávöxtun erlendra skuldabréfa sé 2,9% og flökt í ávöxtun 8,7% og að vænt raunávöxtun erlendra hlutabréfa sé 6,7% og flökt í ávöxtun sé 19,8%. Við mat á væntri raunávöxtun og flökti í ávöxtun erlendra skulda- og hlutabréfa er miðað við mat Dimson, Marsh og Staunton (2022).

Við mat á væntri raunávöxtun og áhættu innlendra hlutabréfa er miðað við að þau skili hálfu prósentustigi hærri ávöxtun en erlend hlutabréf vegna þess að raunvextir eru hærri á Íslandi en víðast hvar. Miðað er við að vænt flökt innlendra hlutabréfa sé helmingi herra en erlendis vegna þess hve fá félög eru á íslenska markaðnum.

Vænt raunávöxtun sérhæfðra innlendra fjárfestinga og óskráðra innlendra hlutabréfa er hálfu prósentustigi hærri en á innlendum hlutabréfum og flöktið er metið tvöfalt herra en á erlendum hlutabréfum vegna áhættuálags sem fylgir því að fjárfesta í sérhæfðum fjárfestingum og óskráðum hlutabréfum sem eru oft með takmarkaðan seljanleika.

Vænt raunávöxtun sérhæfðra erlendra fjárfestinga er metin þremur og hálfum prósentustigum hærri en á erlendum skulda- og hlutabréfum. Miðað er við að þriðjungur erlendra sérhæfðra fjárfestinga séu í skuldabréfatengdum fjárfestingum og tveir þriðju í hlutabréfatengdum fjárfestingum. Flöktið er metið tæplega tvöfalt herra en sömu eignaflokkar eftir sömu skiptingu.

Í töflu 1 má sjá yfirlit yfir vænta raunávöxtun og flökt eignaflokkanna sem mynda forsendur fyrir væntri raunávöxtun eignasafns. Vænt raunávöxtun eignasafns miðað við framangreindar forsendur og fjárfestingarstefnu 2024 er 5,5% og flöktið 17,9%.

EIGNAFLOKKUR	VÆNT RAUNÁVÖXTUN	FLÖKT	STEFNA 2024
Innlend ríkisskuldabréf	2,9%	7,9%	10%
Önnur innlend skuldabréf	4,0%	9,9%	33%
Erlend skuldabréf	2,9%	8,7%	5%
Erlend hlutabréf	6,7%	19,8%	25%
Skráð innlend hlutabréf	7,2%	29,7%	12%
Sérhæfðar innlendar fjárfestingar	7,7%	39,6%	5%
Sérhæfðar erlendar fjárfestingar	8,4%	32,2%	10%
Vænt raunávöxtun og flökt eignasafns	5,5%	18,2%	100%

Tafla 1. Forsendur fyrir væntri raunávöxtun.

4. FJÁRFESTINGARSTEFNA

4.1 STEFNA UM EIGNASAMSETNINGU

Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA er grundvölluð á samþykktum sjóðsins, lögum um lífeyrissjóði og reglugerðum settum samkvæmt þeim. Nánari sundurliðun er að finna í fylgiskjali með fjárfestingarstefnu þessari.

4.2 FJÁRFESTINGARÁKVARÐANIR

Ákvarðanir um fjárfestingar skulu rúmast innan þeirra magnbundnu marka sem stjórn sjóðsins hefur sett í fjárfestingarstefnu. Jafnframt skulu fjárfestingarákvarðanir byggja á skynsemissreglunni (e. prudent person principle).

Við fjárfestingarákvarðanir byggir eignastýringaraðili á viðeigandi greiningu á upplýsingum með öryggi, gæði, lausafjárstöðu og arðsemi safnsins í heild í huga að teknu tilliti til áhættu. Sú greining er mismunandi eftir eðli og umfangi fjárfestinga. Sú greining getur falið í sér almennt mat á efnahagsumhverfi, útgefanda, verðlagningu og framtíðarhorfum. Þar að auki getur eignastýring eftir atvikum talið viðeigandi að horfa til neðan greindra viðmiða við fjárfestingarákvarðanir í eftirfarandi eignaflokkum:

- Í tilviki skuldabréfa getur matið m.a. að auki tekið til fjárhagslegs styrks útgefanda, veðs, vaxtarófs, líftíma, vaxtaálags, flæði og verðbólguhorfa.
- Í tilviki hlutabréfa getur matið m.a. að auki falið í sér verðmat, sérstakra skoðana, fjárhagsstöðu, flæði og/eða áreiðanleikakannana.
- Í tilviki sjóðastýringafyrirtækja og sérhæfðra/óskráðra fjárfestinga getur matið m.a. að auki falið í sér ítarlega áreiðanleikakönnun, heimsókn á starfsstöð stýringaaðila og/eða fundir með lykilfólki.

Teljst fyrirhuguð fjárfesting meiri háttar eða óvenjuleg þá starfar eignastýringaraðili eftir vinnuferli sem skiptist í fjögur stig eftir því hvort fjárfesting sé í skoðun, í vinnslu, til ákvörðunar eða lokið. Stjórn sjóðsins er upplýst um þróun fjárfestinga á mismunandi stigum. Til viðbótar við ofan talin viðmið nær mat eignastýringar á meiri háttar og óvenjulegum fjárfestingum að lágmarki til: kostnaðar- og tekjuþátta, hagsmunaaðila og mögulegra hagsmunaárekstra, orðsporsáhættu, stjórnarháttar, orðspors, ferils, fjárhagslegs styrks og hæfni þeirra er standa að verkefninu. Meiri háttar og óvenjuleg viðskipti eru jafnframt háð samþykki stjórnar í samræmi við kafla 5.17.

Ítarleg viðeigandi greiningarvinna fer fram byggt á ofangreindum þáttum við nýskoðun/vöktun fjárfestingar (kaup/sölu).

Eignir eru vaktaðar daglega af stýringaraðilum og eru eignastöður í sífelldu endurmati með tilliti til breytinga á mati eignastýringaraðila. Eignir með virkt markaðsverð eru í daglegri rauntímavöktun eignastýringaraðila í gegnum ýmis upplýsingakerfi (t.d. Bloomberg og Kodiak Pro). Eignir sem eru ekki með virkt markaðsverð, svo sem sérhæfðir sjóðir, eru í reglulegri vöktun eignastýringaraðila sem byggir m.a. upplýsingagjöf útgefanda og/eða upplýsingafundum með útgefanda. Sjálfvirk eftirlitskerfi vakta áhættustöður og frávik í samræmi við stefnur. Í áhættustefnu eru áhættuþol og áhættuvilji skilgreind og í áhættustýringarstefnu er framkvæmd áhættustefnu skilgreind.

4.3 FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Í samræmi við það sem að framan greinir skal skipting verðbréfaeignar Eftirlaunasjóðs FÍA í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 2. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 3 og 4.

Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
A	a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	10%	5-60%
	b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	15%	0-40%
B	a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%
	b. Innlán	0%	0-20%
	c. Sértryggð skuldabréf	2%	0-30%
C	a. Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vatr. félaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	2%	0-10%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	27%	0-50%
D	a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánast. og vatr.félaga	11%	0-30%
	b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	3%	0-15%
E	a. Hlutabréf félaga	6%	0-30%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	21%	0-30%
	c. Fasteignir	0%	0-1%
F	a. Afleiður	0%	0-10%
	b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
	Samtals	100%	

Tafla 2. Flokkar verðbréfa.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
	Innlend skuldabréf og innlán	43%	10-100%
	Innlend hlutabréf	12%	0-25%
	Innlendar sérhæfðar fjárfestingar	5%	0-15%
	Erlend skuldabréf og innlán í erlendum gjaldmiðli	5%	0-30%
	Erlend hlutabréf	25%	0-35%
	Erlendar sérhæfðar fjárfestingar	10%	0-15%

Tafla 3. Nánari takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
	Víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingafélaga	3%	0-6%
	Erlendar eignir	40%	0-51,5%

Tafla 4. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

5. ÖNNUR ATRIÐI

5.1 MARKMIÐ UM SELJANLEIKA OG LAUSAFÉ

Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Um 50,0% af eignasafni sjóðsins tilheyra seljanleikaflokki 1, um 21,7% seljanleikaflokki 2 og um 28,4% seljanleikaflokki 3. Markmið sjóðsins um seljanleika tekur mið af lífeyrisbyrði hans. Miðað við enga nýliðun gerir tryggingafræðileg athugun ráð fyrir því að sjóðurinn fari að ganga á eignir sínar árið 2028. Markmið sjóðsins er að hlutfall eigna í seljanleikaflokki 1 sé að jafnaði 50% en að lágmarki 25%.

Leitast skal við að ávaxta lausafé á sem hagkvæmastan hátt með tilliti til fjárparfar hverju sinni. Stefna um lausafé er skilgreint sem 0%.

5.2 VIÐMIÐUNARVÍSITALA

Gert er ráð fyrir að viðmiðunarvísitala sjóðsins sé samsett úr þeim vísitölum sem koma fram í töflu 5, þar sem vægi hvorrar vísitölu miðast við fjárfestingarstefnu sjóðsins. Viðmið tekur gildi 31.12.2023 og verður endurskoðað samhliða næstu endurskoðun á fjárfestingarstefnu.

Í töflu 6 er að finna líftíma (e. duration) og verðtryggingarhlutfall viðmiðunarvísitölnnar, þ.e. fyrir innlendu skuldabréfin.

VIÐMIÐUNARVÍSITALA	HLUTFALL
RIKB 25 0612	0,0%
RIKB 26 1015	0,5%
RIKB 28 1115	1,1%
RIKB 31 0124	3,5%
RIKB 42 0217	1,3%
RIKS 26 0216	0,0%
RIKS 30 0701	4,5%
RIKS 33 0321	23,4%
RIKS 37 0115	8,7%
EUR Interbank Offered Rate Index 3M	6,6%
USD Libor Market Index TR 3M	6,6%
Bloomberg Global Aggregate Index	1,8%
Heimsvísitala hlutabréfa (MSCI World Index)	25,0%
OMX Iceland 10 Cap (OMXI10CAP)	17,0%
Samtals:	100,0%

Tafla 5. Viðmiðunarvísitala.

Líftími – innlend skuldabréf	8,5 ár
Verðtrygging – innlend skuldabréf	85,0%

Tafla 6. Líftími og verðtryggingarhlutfall viðmiðunarvísitölu (innlend skuldabréf).

5.3 AFLEIÐUR

Ekki er heimilt að gera afleiðusamninga aðra en fylgja hefðbundnum gjaldeyrisviðskiptum og eðlilegum greiðslufresti vegna verðbréfiðskipta, draga úr áhættu sjóðsins eða fela í sér kauprétt eða áskriftarréttindi. Með afleiðusamningum er átt við framvirka samninga, framtíðarsamninga, vaxtaskiptasamninga, valréttarsamninga og skiptasamninga, þ.e. uppgjörsákvæði byggjast á breytingu undirliggjandi þáttar, s.s. vaxta, gengis, gjaldmiðla, verðbréfavæðs eða verðbréfavísitölu. Lög um lífeyrissjóði heimila notkun afleiðusamninga til að draga úr áhættu sjóðsins eða sem fela í sér kauprétt eða áskriftarréttindi.

5.4 HÁMARKSFJÁRFESTING Í FJÁRMÁLAGERNINGUM OG INNLÁNUM ÚTGEFNUM AF SAMA AÐILA

Heimilt er að binda allt að 10% heildareigna í fjármálagerningum sama útgefanda sem falla undir eignaflokk B-F. Þar af er óheimilt að binda meira en 5% heildareigna í fjármálagerningum útgefanda sem falla undir eignaflokk F. Þó er heimilt að binda til viðbótar allt að 10% heildareigna í sértryggðum skuldabréfum sama útgefanda samkvæmt eignaflokki B.lið C.

Heildareignir í fjármálagerningum og innlánum sama viðskiptabanka eða sparisjóðs skal vera innan 25% heildareigna. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina, sbr. lög um fjármálafyrirtæki, skulu teljast einn aðili við útreikning samkvæmt þessari grein.

5.5 HÁMARKSFJÁRFESTING Í HLUTAFÉ EINSTAKRA FYRIRTÆKJA

Hámarkshlutdeild í hlutabréfum einstakra fyrirtækja miðast við 20% af hlutafé í hverju fyrirtæki.

5.6 HÁMARKSHLUTDEILD Í HLUTUM OG HLUTDEILDARSKÍRTEINUM

Hámarkshlutdeild í hlutdeildarskírteinum útgefnum af verðbréfasjóði eða deild slíks sjóðs miðast við 25% af hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama sjóði. Hámarkshlutdeild í hlutum eða hlutdeildarskírteinum annara sjóða um sameiginlega fjárfestingu eða einstakri deild þeirra miðast við 20% af hlutum og hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama sjóði.

5.7 HÁMARKSFJÁRFESTING Í VERÐBRÉFA- EÐA FJÁRFESTINGARSJÓÐUM

Hámarksfjárfesting í sjóðum innan sama rekstrarfélags skal miðast við 25% af heildareignum.

5.8 FJÁRFESTING Í HLUTDEILDARSKÍRTEINUM OG HLUTUM VERÐBRÉFA- OG FJÁRFESTINGARSJÓÐA

Verðbréfasafni fjárfestinga í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum skal skipta á flokka verðbréfa samanber töflur 2-4. Ekki eru aðrar takmarkanir á fjárfestingum í hlutdeildarskírteinum verðbréfa- og fjárfestingarsjóða en getið er í greinum 5.6 og 5.7.

5.9 FASTEIGNAVEÐTRYGGÐ SKULDABRÉF

Hlutfall fasteignaveðtryggðra skuldabréfa er um 14,9% af heildareignum. Hámarksveðsetningarhlutfall nýrra lána er 65% af metnu markaðsverði íbúðarhúsnæðis, sem er veðandlag skuldabréfanna. Veðsetning nýrra lána má þó ekki vera hærrí en 100% af brunabótamati.

5.10 HLUTFALL FJÁRFESTINGAR Í FYRIRTÆKJUM SEM SINNA EINGÖNGU ÞJÓNUSTUVERKEFNUM

Hlutfall fjárfestingar í fyrirtækjum, sem eingöngu sinna þjónustuverkefnum fyrir lífeyrissjóðinn er 0%.

5.11 HLUTFALL EIGNA Í VIRKRI STÝRINGU

Meginhluti eigna lífeyrissjóðsins eru í virkri stýringu nema illseljanlegar eignir eins og fasteignaveðtryggð skuldabréf á einstaklinga og bundin innlán. Stefnt er að því að nota áfram virka stýringu á meginhluta eigna lífeyrissjóðsins.

5.12 MARKMIÐ UM MEÐALLÍFTÍMA OG VERÐTRYGGINGARHLUTFALL INNLENDRA SKULDABRÉFA

Markmið um meðallíftíma skuldabréfaflokka er 8,5 ár og markmið um verðtryggingarhlutfall er 85%. Megináhersla er lögð á fjárfestingu í ríkistryggðum skuldabréfum til langs tíma og skuldabréfum með trausta skuldara.

Meðallíftími áfallinna skuldbindinga var um síðustu áramót í kringum 19,7 ár. Í ljósi líftíma skuldbindinga er ekki talin ástæða til að setja sérstakt hámark á meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins en stefnt skal að því að meðallíftími skuldabréfasafnsins fari ekki undir 7 ár.

Skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar og er því ekki talin ástæða til þess að setja efri mörk á verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins en stefnt skal að því að verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafnsins fari ekki undir 50%.

5.13 MARKMIÐ UM GJALDMIÐLASAMSETNINGU

Markmið um gjaldmiðlasamsetningu verðbréfasafns tekur aðallega mið af markmiðum um eign í erlendum verðbréfum. Gjaldmiðlaáhætta sjóðsins felst fyrst og fremst í erlendri verðbréfaeign sjóðsins. Skipting milli gjaldmiðla tekur mið af markaðsaðstæðum hverju sinni.

Að lágmarki skal 48,5% eigna vera í íslenskum krónum, sbr. lög nr. 129/1997, 36. gr. d, 1 og 2. mgr., en jafnframt skal horft til þess að að lágmarki sé 75% erlendra eigna í bandaríkjadal og evru. Lífeyrissjóður skal eiga eignir í sama gjaldmiðli og skuldbindingar sem jafngilda væntum lífeyrisgreiðslum sameignarhluta hans til næstu þriggja ára. Miðað við væntar lífeyrisgreiðslur samkvæmt tryggingafræðilegu mati er hlutfallið nú 9%.

5.14 MARKMIÐ UM ATVINNUGREINASKIPTINGU

Markmið um atvinnugreinaskiptingu innlends hlutabréfasafns er miðað við samsetningu OMXI10CAP. Markmið um atvinnugreinaskiptingu erlends hlutabréfasafns er miðað við samsetningu Heimsvísitölu hlutabréfa (MSCI World Index) á hverjum tíma. Þó er sjóðnum heimilt að víkja frá markmiði til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Sjóðurinn mun leitast við að nýta tækifæri sem skapast á innlendum hlutabréfamarkaði vegna skráningar nýrra fyrirtækja á markað sem getur kallað á rúm frávik frá framangreindu markmiði vegna smæðar markaðarins og fárra skráðra hlutabréfa á markaði. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

5.15 FJÁRFESTING Í FASTEIGNUM

Ekki er stefnt að því að kaupa íbúðarhúsnæði og reka það en þó er heimilt er að eiga allt að 1% af eignum í íbúðarhúsnæði.

5.16 FJÁRFESTINGAR Í VERÐBRÉFUM Á MARKAÐSTORGI FJÁRMÁLAGERNINGA

Heimilt er að fjárfesta í verðbréfum skráðum á markaðstorgi fjármálagerninga eins og um skráð bréf sé að ræða. Flokkun bréfanna skal þó vera samkvæmt þeim lögum og reglum sem gilda.

5.17 MEIRI HÁTTAR EÐA ÓVENJULEG VIÐSKIPTI

Meiri háttar og óvenjuleg viðskipti eru þau viðskipti sem háð eru samþykki stjórnar og er gert grein fyrir slíkum tilvikum hér að neðan.

1. Kaup á óskráðum hlutabréfum og kaup í fagfjárfestasjóðum sem ekki hafa innlausnarskyldu, þ.e. þar sem fjárfestar geta að ósk sinni innlest hlutdeildarskírteini, skulu vera staðfestar af stjórn. Þrátt fyrir þessa grein, þarf ekki samþykki stjórnar fyrir óbeinum fjárfestingum (í gegnum sjóði sem eru innan fjárfestingarstefnu þeirra).
2. Þrátt fyrir 1. tl. þessarar greinar eru kaup á óskráðum hlutabréfum og kaup í fagfjárfestasjóðum sem ekki hafa innlausnarskyldu, heimilar án staðfestingar stjórnar ef kaupin eru vegna lúkningu

skuldamála eða ef þau eru undir 0,1% af eignum. Ef um er að ræða hlutfjárukningar í óskráðum hlutabréfum skal leita samþykkis stjórnar ef kaup eru umfram 0,25% af eignum.

3. Í þeim tilvikum sem rekstraraðili og/eða aðilar honum tengdir eru haghafar að fjárfestingunni og fjárfestingin fellur innan ramma meiri háttar og óvenjulegra viðskipta sbr. aðra liði greinar 5.17:
 - a. Skal að jafnaði miða við að samanlagt hlutfall Arion banka, aðilum tengdum Arion banka og/eða aðilum í eignastýringu fyrrnefndra aðila sé undir 50%. Með því er horft til þess að tryggja trúverðugleika og að mat óháðra aðila vegi meirihluta.
 - b. Ef lögð er til fjárfesting þar sem fyrrnefnt hlutfall fer yfir 50% skal stjórn meta þann möguleika hvort og á hvaða hátt skuli óskað eftir utanaðkomandi mati.
 - c. Við frum-/forútbod hlutabréfa rekstraraðila og aðilum honum tengdum á skipulegan verðbréfamarkað skal liggja fyrir verðmat þriðja aðila.
4. Áhættustýringu skal gert viðvart um öll meiri háttar eða óvenjuleg viðskipti áður en þau fara fram.
5. Stjórn skal samþykkja gerð afleiðusamninga (sbr. grein 5.3) aðra en þá sem fylgja hefðbundnum gjaldeyrisviðskiptum, áskriftarréttindum og eðlilegum greiðslufresti vegna verðbréfaviðskipta.
6. Stjórn getur sett frekari reglur eða viðmið um fjárfestingar.

UNDIRRITUN STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Öllu framangreindu til staðfestingar er skjal þetta undirritað með fullgildri rafrænni undirritun, af hálfu þess/þeirra aðila sem heimild hafa til þess að skuldbinda lögaðila. Rafræn undirritun skjalsins er í samræmi við lög nr. 55/2019 um rafræna auðkenningu og traustþjónustu fyrir rafræn viðskipti.

Reykjavík, 21. nóvember 2023

STJÓRN EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Sturla Ómarsson - Formaður stjórnar

Kjartan Jónsson - Varaformaður

Sigrún Hjartardóttir - Meðstjórnandi

Magnús Jón Magnússon - Meðstjórnandi

Salvör Egilsdóttir - Meðstjórnandi

FRAMKVÆMDASTJÓRI EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Guðmundur Thorlacius Ragnarsson

Viðaukar sem fylgja skjali þessu og ber að skoða sem hluta þess:

- i. Fylgiskjal
- ii. Stefna Eftirlaunasjóðs FÍA um ábyrgar fjárfestingar

FYLGISKJAL

Fylgiskjal með fjárfestingarstefnu 2024
Eignasamsetning m.v. 30.09.2023

Skipting fjárfestinga eftir eignaflokkum 36. gr. laga nr. 129/1997
Markmið um samsetningu eigna

Eftirlaunasjóður FÍA

Í hlutfalli af heildareignum lífeyrissjóðs*		I Stefna um eignasamsetningu	II Vikmörk **	Núverandi eignasamsetning	Hámark skv. samþykktum ***	III Gengisbundin verðbréf	IV Vikmörk	V Óskráð verðbréf	VI Vikmörk	
A	a.	Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	10%	5-60%	12,2%	100%	2,5%	0-10%	-	-
	b.	Fasteignaveðtryggð skuldabréf	15%	0-40%	14,9%	100%	0,0%	0-20%	-	-
B	a.	Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%	4,0%	100%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
	b.	Innlán	0%	0-20%	1,0%	100%	0,0%	0-10%	-	-
	c.	Sértryggð skuldabréf	2%	0-30%	1,5%	100%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
C	a.	Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vatr. félaga, undanskilið vikjandi skuldabréf	2%	0-10%	1,2%	80%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	27%	0-50%	29,2%	80%	27,5%	0-50%	-	-
D	a.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga og vikjandi skuldabréf lánast. og vatr.félaga	11%	0-30%	10,1%	60%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
	b.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	3%	0-15%	2,8%	60%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
E	a.	Hlutabréf félaga	6%	0-30%	7,9%	60%	0,0%	0-30%	0%	0-15%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	21%	0-30%	15,2%	60%	10,0%	0-20%	5%	0-20%
	c.	Fasteignir	0%	0-1%	0,0%	60%	0,0%	0-1%	-	-
F	a.	Afleiður	0%	0-10%	0,0%	10%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
	b.	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%	0,0%	10%	0,0%	0-10%	0%	0-10%
Samtals			100%		100%		40%		5%	
Eignir í erlendum gjaldmiðli			40%		36,9%		51,5%			

* eða annarra vörsluaðila.

** vikmörk þýða hámarks- og lágmarksfjárfestingar í viðkomandi flokki fjárfestinga.

*** hámark samkvæmt lögum fyrir vörsluaðila viðbótartryggingaverndar annarra en lífeyrissjóða.

Markmið um eignir í erlendum gjaldmiðli er tilgreint í samtölu í dálki III, vikmörk eru tilgreind í dálki IV.

Hámark skv. samþykktum: eignasamsetning skal rúmast innan takmarkana fyrir lífeyrissjóði sem veita lágmarks tryggingarvernd samkvæmt lögum nr. 129/1997.

STEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Það er meginmarkmið sjóðsins að varðveita og ávaxta fé sjóðfélaga á eins hagkvæman hátt og kostur er og leitast þannig við að hámarka ávöxtun miðað við áhættu.

Stefna þessi markar stefnu EFÍA um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Stefnan nær til allra fjárfestinga sjóðsins en tekur sérstaklega til umhverfis- og félagslegra þátta í fjárfestingum sjóðsins í innlendum skráðum félögum. Nánar er fjallað um kröfur sjóðsins til stjórnarháttá í félögum þar sem hann er hluthafi í hluthafastefnu sjóðsins.

Viðmið um ábyrgar fjárfestingar

Almennt horfir EFÍA til lengri tíma í fjárfestingum sjóðsins til samræmis við langtímaskuldbindingar sínar. Þannig fara hagsmunir sjóðsins saman við langtímasjónarmið um ábyrga og sjálfbæra viðskiptahætti í starfsemi þeirra félaga sem hann fjárfestir í.

Sjóðurinn horfir til viðmiða Sameinuðu þjóðanna um meginreglur samfélagsábyrgðar (e. UN Global Compact) og ábyrgra fjárfestinga (e. UN Principles for Responsible Investment) og gerir kröfur til eignastýringaraðila sjóðsins að horfa til þriggja grunnþátta sjálfbærni, umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarháttá, við fjárfestingarákvarðanir.

Aðferðir og framkvæmd

Við mat á fjárfestingum EFÍA í innlendum skráðum félögum fylgir sjóðurinn eftir stefnu þessari um ábyrgar fjárfestingar. Sjóðurinn er hlutfallslega stór á innlendum fjármálamarkaði og því er mikilvægt að hann beiti sér sem virkur hluthafi í innlendum félögum og gæti þannig að hagsmunum sínum og sjóðfélaga. Þannig er horft til viðmiða sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar við fjárfestingarákvarðanir og vinnu við mótnun og endurskoðun fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Erlendar fjárfestingar sjóðsins eru almennt í sjóðum frekar en í einstökum félögum. Við mat á rekstraraðila sjóða gerir sjóðurinn kröfu um að stefna þeirra í ábyrgum fjárfestingum sé könnuð og niðurstöðurnar lagðar fram sem einn af þáttunum til grundvallar fjárfestingarákvörðun. Kannanir á málefnum ábyrgra fjárfestinga eru þannig hluti af fjárfestingarferli sjóðsins en ekki skilyrði fyrir fjárfestingarákvörðun.

Komi í ljós að félag í beinni eigu sjóðsins verði uppvíst af fráviki á grundvelli fyrirtilgreindra viðmiða mun sjóðurinn beita sér fyrir því að félagið ráðist í viðeigandi úrbætur. Við slíka ákvörðun er þó ávallt gætt ýtrustu varfærni þar sem heildarhagsmunir sjóðsins og sjóðfélaga eru hafðir að leiðarljósi.

Nánari upplýsingar um stefnuna og framkvæmd hennar má nálgast á vefsíðu sjóðsins.

Samþykkt á stjórnarfundum EFÍA 21. nóvember 2023

